

MALTI

Sillabu Ta' L-Iskejjel Primarji

IR-RABA' SENA

MIRI TA' TAGHLIM

GĦAR-RABA' SENA

4.1 SMIGH	4.2 TAHDIT	4.3 QARI	4.4 KITBA
Jisimghu b'attenzjoni u b'konċentrazzjoni testi li jkun fihom tagħrif dirett, struzzjonijiet u direzzjonijiet.	Jitkellmu biex jagħtu tagħrifiet qosra, direzzjonijiet u struzzjonijiet.	Jaqraw u jifhmu sentenzi, paragrafi, stejjer u testi varji kemm skedati kif ukoll skond il-gosti.	Jiktbu sentenzi u paragrafi qsar fil-binja ggradata u strutturata tal-komponenti.
4.1.1 Juru li fehmu tagħrif minn testi varji li jqanqlu taħrif prattiku, fiżiku u akkademiku.	4.2.1 Juru l-hila li jitkellmu dwar x'semgħu, x'raw u xi qraw.	4.3.1 Jaqraw stejjer, taqbiliet, poeziji u testi ta' drama biex, permezz tal-kuntest, jitlaqqgħu ma' prattici fl-użu ta' espressjonijiet idjomatiċi hfief.	4.4.1 Juru li jafu jpoġġu l-vokabularju f'postu u li bih jikkomunikaw fatti, ideat u opinjonijiet f'ordni sekwenzjata.
Juru li minn dak li semgħu jistgħu jsibu applikazzjoni għalih b'mod integrat bil-gwida ta' l-għalliem/a.	Juru l-hila li jafu jagħtu tagħrifiet diretti u qosra dwar esperjenzi, għajdut u grajjiet attwali.	Juru li għandhom qabda fuq il-qari espressiv permezz tat-tonalità, id-dizzjoni u l-elokwenza.	Juru li jafu jfasslu pjan miktub f'forma ta' raġġiera li jwassalhom sabiex jibnu paragrafi għal komponenti sempliċi.
	Juru li kapaċi jagħtu struzzjonijiet u direzzjonijiet li jikkonċernaw attivitajiet, movimenti u xogħol prattiku.	Juru li kapaċi jaqraw bis-sens u b'ritmu tajjeb testi magħrufa, u oħrajn li mhumiex, quddiem udjenza/i.	Juru li kapaċi jiktbu serje ta' sentenzi/paragrafi, imqanqla minn stampa/i anke fejn ikunu mhajra jbassru t-tmiem.
		Juru li t-tagħrif mill-kotba/mill-qari qiegħed jinħażen bħala għerf għall-użu fil-futur sew fil-kitba kif ukoll fit-taħdit.	Juru li minn serje ta' kliem/frazzjonijiet ikunu kapaċi jfasslu kitba kreattiva.
Jisimghu programmi ta' kull xorta mill-medja awdjo/viżiva li jqanqlulhom l-interess għal attivitajiet varji.	Juru li kapaċi jitkellmu dwar stejjer sempliċi, poeziji jew testi drammatiċi li jkunu segwew, semgħu jew qraw.	Juru li waqt li jestendu l-qari minn stejjer, poeziji u testi drammatiċi għal gazzetti, perjodiċi, magazins eċċ., jagħrfu wkoll il-karatteristiċi u d-differenzi tal-ġeneri varji.	Juru li jagħrfu li l-kitba kreattiva mhix biss dik tal-komponent.

4.1.2 Juru li japprezzaw stejjer, testi b' taghrif, struzzjonijiet u direzzjonijiet u li kapaçi jsegwu u ifittxu dwar dak li jkunu semghu.	4.2.2 Jitkellmu dwar sunti kif ukoll opinjonijiet dwar testi varji li jkunu semghu jew qraw, dwar filmati, episodji jew dokumentarji murija fil-medja viziva.	4.3.2 Juru li meta jaqraw jafu x' inhu episodju, kapitlu, artiklu, avviz, reklam, slogan, kapxin u li kapaçi jisiltu messagği/tifsir minnhom f' sunti differenti.	4.4.2 Juru li kapaçi jiktbu messagğ f' kapxin, fi slogan, f' reklam, jew f' avvizi abbinati ma' ritratti, tpingijiet jew karikaturi.
Juru li minn dak li jkunu semghu hemm xebh/differenza minn dak li jesperjenzaw fil-ħajja tagħhom.	Jitkellmu dwar karattri maħluqa f' testi u jqabblu l-emozzjonijiet tal-karattri ma' tagħhom.	Juru li jkunu kunfidenti meta jaqraw testi mhux familjari u li kapaçi jiskennjaw.	Juru li jafu jiktbu ittri qsar bħal xi forma ta' stedini, ta' xewqat jew ta' ringrazzjament.
Juru li kapaçi jbossru konkluzjonijiet ta' stejjer.	Juru li għandhom għajn għarrixa għad-dettal u li kapaçi jorqmu fi ftit kliem sunti dwar grajjiet li esperjenzaw.	Juru li meta jaqraw testi jkunu kapaçi jisiltu minnhom taghrif dwar sfond u li jagħtu opinjoni dwar fatti jew linja ta' hsieb.	Juru li kapaçi jimlew formoli b' informazzjoni personali u b' kummenti qsar dwar attivitajiet personali (speçi ta' CV).
			Juru li kapaçi jkomplu djalogu/i bi ftit sentenzi billi jsegwu s-sekwenza ta' grajjiet u l-linji ta' hsieb espressi fit-test.
Joqogħdu attenti għall-fehmiet ta' l-ohrajn meta xi attività tkun mifruxa fi grupp/i.	Jitkellmu ma' ohrajn fi grupp/i jew waqt attivitajiet ta' gruppj relatati ma' tema/i u/jew attività Prattika.	Jaqraw fi gruppi ta' tnejn jew aktar quddiem udjenza/i biex isiru aktar kunfidenti.	Jiktbu b' aktar konċentrazzjoni fuq is-sintassi, fuq il-formoli lingwistiċi u l-idjoma.
4.1.3 Juru koerenza ta' hsieb meta jagħmlu kummenti jew ikunu lesti biex jagħtu alternattivi.	4.2.3 Fil-gruppj jistaqsu jew iwiegħbu mistoqsijiet dwar l-attività kurrenti u jagħtu direzzjonijiet ukoll.	4.3.3 Juru li jafu jagħtu tonalità waqt qari u, li jsaħħu l-fehem ta' l-udjenza/i bil-lingwağğ tal- gisem, speċjalment waqt il-qari ta' diskorsi/djalogi diretti.	4.4.3 Juru li kapaçi jużaw firxa wiesgħa ta' vokabularju u espressjonijiet idjomatiċi mill-ħażna li jkunu għabru.
Juru li jsegwu b' attenzjoni kummenti/suggerimenti alternattivi ta' haddieħor.	Jitkellmu billi jwiegħbu waqt intervista dwar tema/ attività kurrenti jew dwar esperjenzi.	Juru li jafu jaqraw dettalji/listi meta jintalbu jagħmlu xi proċess Prattiku, u li jafu jesponu l-proċess wara li jsir.	Juru li kapaçi jixprunaw l-ideat b' mistoqsijiet lilhom infushom biex jaslu għall-binja ta' sentenzi espressivi.

Juru li kapaċi jagħtu reazzjoni/jiet għall-kummenti ta' haddiehor.	Jitkellmu billi jagħmlu mistoqsijiet f'xi servejs, riċerki jew intervisti barra mill-hitana tal-klassi.	Juru li kapaċi jaqraw <i>brochures/depliant</i> s u li minnhom ikunu kapaċi jisiltu taġrif għal xi htigiet individwali /komuni/ ġenerali.	Juru li barra milli jiktbu jkun kapaċi li jagħmlu tibdil/tiswijiet fuq il-kitba taġġhom permezz ta' proofreading.
L-Akkwist tal-Vokabularju	L-Akkwist tal-Vokabularju	It-Tisħih tal-Vokabularju	It-Tqanqil mill-Vokabularju
4.1.4 Aktar mat-tfal jitlaqqgħu ma' testi mismugħa aktar ikunu qed jingħataw opportunitajiet biex iwessgħu l-vokabularju taġġhom. Għalhekk, barra mill-qari ta' testi sew mill-għalliem/a kif ukoll minn tfal oħrajn, ikun hemm htieġa akbar ta' tlaqqiġ mal-lingwa permezz ta' smiġħ ta' testi minn fuq il-medja.	4.2.4 Għandhom jingħataw kull opportunità biex dak li jisimghu jirrepetuh fil-klassi kemm individwalment kif ukoll bhala grupp. Għandhom jitkellmu, jagħtu sunti u jistqarru opinjonijiet kemm dwar testi mismugħa (anke mill-medja awdjo/viziva) kif ukoll dwar grajjiet/esperjenzi mill-ħajja ta' kuljum.	4.3.4 Il-vokabularju jissahħah aktar bil-qari għall-gost mingħajr sfurzar u bl-akbar inkoraġġiment. Għalhekk għandhom kostantement jinholqu opportunitajiet fejn it-tfal mhux biss jaqraw quddiem shabhom fil-klassi, iżda wkoll quddiem udjenzi varji.	4.4.4 Kull kitba għandha tirrifletti l-vokabularju akkwistat permezz tat-tliet ħiliet l-oħra. It-tfal għandhom jingħataw kull opportunità biex jesprimu ruħhom, l-ewwel b' mistoqsijiet li jiggwidawhom, imbagħad bit-tqanqil ta' l-immaginazzjoni individwali.
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	Attitudnijiet lejn it-Tagħlim
4.1.5 Juru l-herqa favur is-smiġħ ta' stejjer u ta' ġeneri varji kif ukoll lejn smiġħ u wiri ta' episodji mill-medja viziva u mill-films.	4.2.5 Juru li kapaċi jirrakkontaw fi kliemhom u fil-qosor punti importanti minn dak li semgħu jew segwew.	4.3.5 Juru li għandhom il-ħajriet personali dwar l-għażla ta' kotba u l-ġeneru letterarju ppreferit fil-livell taġġhom.	4.4.5 Juru li jafu jiktbu ġemgħat ta' sentenzi u paragrafi dwar dak li semgħu, innotaw jew qraw, anke permezz ta' sommarji/notamenti miktuba biex jiftakru fatti/karatteristiċi/differenzi.
4.1.6 Juru l-preferenzi taġġhom dwar stejjer, għanjiet, taqbiliet, drama.	4.2.6 Juru l-preferenzi taġġhom dwar ġeneri ta' rakkonti, rapporti, programmi, eċċ. li jhobbu jisimghu u li jagħrfu jiddiskutuhom.	4.3.6 Juru l-preferenzi taġġhom għal xi ġeneru partikolari u juru li jafu jagħtu sunt ta' dak li qraw kemm verbalment kif ukoll bil-kitba.	4.4.6 Juru l-ħila tal-kitba kreattiva permezz ta' sentenzi u paragrafi f' sekwenza u fl-aħħar bl-użu ta' forom lingwistiċi, kongunzjonijiet u espressjonijiet idjomatiċi.

PROGRAMM

TAR-RABA' SENA

4.1 SMIGH

Tagħlim Milhuq	Noti
Jisimghu b'attenzjoni u b'konċentrazzjoni testi li jkun fihom tagħrif dirett, struzzjonijiet u direzzjonijiet.	Permezz ta' mistoqsijiet sempliċi wiehed għandu jmexxi lit-tfal lejn il-konċentrazzjoni.
4.1.1 Juru li fehmu tagħrif minn testi varji li jqanqlu taħriġ kemm prattiku, fiziku u akkademiku.	
Juru li minn dak li semgħu jistgħu jsibu applikazzjoni għalih b'mod integrat bil-gwida ta' l-għalliem/a.	L-għalliema għandhom jirsistu biex it-taħdit jimraħ minn suġġett għal iehor b'mod tematiku/integrat.
Jisimghu programmi ta' kull xorta mill-medja awdjo/viziva li jqanqluhom l-interess għal attivitajiet varji.	
4.1.2 Juru li japprezzaw stejjer, testi b'tagħrif, struzzjonijiet u direzzjonijiet u li kapaċi jsegwu u ifittxu fuq dak li jkunu semgħu.	Għandha ssir enfasi li fil-klassi kull ma jsir huwa bi skop prattiku. Għalhekk, it-tfal għandhom jitharrġu fil-prattika tar-riċerka minn sorsi varji anke mill-Internet, għalkemm mhux bil-lingwa Maltija mhux dejjem hu possibli.
Juru li minn dak li semgħu hemm xebh/differenza minn dak li jesperjenzaw fil-ħajja tagħhom.	Jithegġu jagħmlu paraguni.
Juru li kapaċi jfassru konlużjonijiet ta' stejjer.	Wiehed għandu jishaq fuq dan biex titqanqal l-immaġinazzjoni u l-kreattività.
Joqogħdu attenti għall-fehmiet ta' l-oħrajn meta xi attività tkun mifruxa fi grupp/i.	
4.1.3 Juru koerenza ta' hsieb meta jagħmlu kummenti jew ikunu lesti biex jagħtu alternattivi.	L-għalliem jagħmel tajjeb jekk, waqt attivitajiet fi gruppi, lit-tfal jagħmlilhom mistoqsijiet.
Juru li jsegwu b'attenzjoni kummenti/suġġerimenti alternattivi ta' haddiehor.	
Juru li kapaċi jagħtu reazzjoni/jiet għall-kummenti ta' haddiehor.	It-tfal għandhom jithegġu jkunu ppreparati għall-kummenti ta' l-oħrajn biex jesponu raġunijiet validi.
L-Akkwist tal-Vokabularju	
4.1.4 Aktar mat-tfal jitlaqqgħu ma' testi mismugħa, aktar ikunu qed jingħataw opportunitajiet biex iwessgħu l-vokabularju tagħhom. Għalhekk, barra mill-qari ta' testi sew mill-għalliem/a kif ukoll minn tfal oħrajn, ikun hemm hteiga akbar ta' tlaqqiġ mal-lingwa permezz ta' smiġħ ta' testi minn fuq il-medja.	Għandhom jingħataw opportunitajiet ta' smiġħ minn fuq il-medja awdjo/viziva u wara jsir taħriġ il-fehim mis-smiġħ b'mistoqsijiet diretti. Jekk ikun hemm il-hteiga, it-tfal jithallew jieħdu noti li jkunu relevanti ma' tema/i għar-riċerka u fit-tagħlim integrat.

Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.1.5 Juru l-herqa favur is-smiġh ta' stejjer u ta' ġeneri varji kif ukoll lejn smiġh u wiri ta' episodji mill-medja viżiva u films.	Jithallew iġibu kassetti awdjo/vidjow biex isemmghu, jisimghu u jaraw dak li l-aktar jiġbidhom lejn il-lingwa. Il-mistoqsijiet għal skopijiet ta' taħriġ il-fehim m'għandhomx jonqsu.
4.1.6 Juru l-preferenzi tagħhom dwar stejjer, għanjiet, taqbiliet u drama.	

4.2 TAHDIT

Tagħlim Milhuq	Noti
Jitkellmu biex jagħtu taġrifiet qosra, direzzjonijiet u struzzjonijiet.	
4.2.1 Juru l-hila li jitkellmu dwar x'semgħu, x'raw u xi qraw.	Jingħataw kull opportunità biex jitkellmu dwar dak li jkunu semgħu, kemm bħala kummenti kif ukoll bħala sunt verbali fuq punti saljenti.
Juru l-hila li jafu jagħtu taġrifiet diretti u qosra dwar esperjenzi, għajdut u grajjiet attwali.	Wiehed jishaq li t-taġrif, l-istruzzjonijiet u d-direzzjonijiet li jkunu ngħataw it-tfal iwassluhom lil haddiehor b'diskors indirett bl-użu ta': Qal, Qalet, Qalu, Qallek, Qaltlek, Qalli, Qaltli, Qalilna, Qaltilna, Smajt li..., Stqarret li..., eċċ. eż: Qalli biex immur... Qaltli biex niġbor... Qalet li sejra... L-għalliem/a j/trid... Is-surmast spjega li... Smajt li ġejjin... Stqarret li mhix... Dawn għandhom ikunu dejjem xprunati minn mistoqsijiet.
Juru li kapaċi jagħtu struzzjonijiet u direzzjonijiet li jikkoncernaw attivitajiet, movimenti u xogħol Prattiku.	
Juru li kapaċi jitkellmu dwar stejjer sempliċi, poeziji jew testi drammatiċi li jkunu segwew, semgħu jew qraw.	
4.2.2 Jitkellmu dwar sunti kif ukoll opinjonijiet dwar testi varji li jkunu semgħu jew qraw, dwar filmati, episodji jew dokumentarji murija fil-medja viziva.	Wiehed jishaq li t-tfal jagħtu sunti fi kliemhom dwar testi mismugħa, episodji, dokumentarji u films minn fuq il-medja u li jużaw formoli lingwistiċi.
Jitkellmu dwar karattri maħluqa f'testi u jkabblu l-emozzjonijiet tal-karattri ma' taġghom.	Huwa importanti li l-għalliema jagħmlu mistoqsijiet ipotetiċi, bħal: Li kieku kont int...?
Juru li għandhom għajn għarriexa għad-dettal u li kapaċi jorqmu fi ftit kliem sunti dwar grajjiet li esperjenzaw.	Għandhom isiru mistoqsijiet kemm mill-għalliem/a u kemm mis-sħab fil-klassi.
Jitkellmu ma' oħrajn fi gruppi jew waqt attivitajiet ta' gruppi relatati ma' tema/i u/jew attività Prattika.	
4.2.3 Fil-gruppi jistaqsu jew iwieġbu mistoqsijiet dwar attività kurrenti u jagħtu direzzjonijiet ukoll.	Wiehed għandu jishaq u jfakkar li fil-klassi m'għandux ikun hemm misthija jew sens ta' inferjorità. Kulhadd għandu d-dritt li jitlob u jistaqsi fil-parametri ta' l-ordni u r-rispett.

Jitkellmu billi jwiegbu waqt intervista dwar tema/ attività kurrenti jew dwar esperjenzi.	Jitqanqal it-tahdit permezz ta' mistoqsijiet bhal: Min? Fejn? Meta? X'gara? biex it-tfal jibdew jirrakkontaw l-esperjenzi.
Jitkellmu billi jagħmlu mistoqsijiet f'xi servejs, riċerki jew intervisti.	L-ghalliema għandhom idahhlu l-prattika li joħorġu lit-tfal mill-ambjent tal-klassi u jehduhom qalb il-komunità biex jagħmlu intervisti u servejs li jservu kemm għar-riċerka u kemm għal xi proġetti marbutin ma' tema/i. It-tfal għandhom jippreparaw ruhhom b'mistoqsijiet.
L-Akkwist tal-Vokabularju	
4.2.4 Għandhom jinghataw kull opportunità biex dak li jisimgħu jirrepetuh fil-klassi kemm individwalment u kemm bhala grupp. Għandhom jitkellmu u jagħtu sunti u/jew jistqarru opinjonijiet dwar testi mismugħa, anke mill-medja awdjo/viżiva kif ukoll dwar grajjiet/esperjenzi mill-hajja ta' kuljum.	Fil-klassi minn bikri filghodu it-tfal għandhom jithallew jirrepetu dak li jkun intgħallem kif ukoll jesprimu ruhhom dwar kull haġa ta' li hija esperjenza għalihom. Hu importanti li ma naqtgħulhomx fil-qasir jew li nkellmuhom bil-herra. Jithallew jitkellmu għal ftit hin skond regoli preskritti. Ikun tajjeb li fil-klassi jkun hemm ambjent ta' Kamra ta' L-Aħbarijiet.
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.2.5 Juru li kapaċi jirrakkontaw fi kliemhom u fil-qosor punti importanti ta' dak li jkunu semgħu jew segwew.	Jitheggu jitkellmu quddiem udjenza/i u anke jitharrġu biex joqogħdu għal xi intervista u/jew jintervistaw lil xulxin.
4.2.6 Juru l-preferenzi tagħhom dwar ġeneri ta' rakkonti, rapporti, programmi, eċċ. li jhobbu jisimgħu u li jagħrfu jiddiskutuhom.	

4.3 QARI

Tagħlim Milhuq	Noti
Jaqrav u jifhmu sentenzi, paragrafi, stejjer u testi varji kemm skedati kif ukoll skond il-gosti.	
4.3.1 Jaqrav stejjer, taqbiliet, poeżiji u testi ta' drama biex, permezz tal-kuntest, jitlaqqgħu ma' prattiċi fl-użu ta' espressjonijiet idjomatiċi hfief.	Il-qari għandu jkun estiż. Għandha ssir enfasi fuq il-fehem, għall-ewwel permezz ta' mistoqsijiet. Wara, bil-fomm jew bil-kitba, itfal għandhom jitheggu jagħtu sunti.
Juru li għandhom qabda fuq il-qari espressiv permezz tat-tonalità, id-dizzjoni u l-elokwenza.	L-għalliema jgħinu biex it-fal jakkwistaw ritmu, elokwenza u sens fil-qari billi jaqrawhom u jirrepetulhom testi bħala mudelli.
Juru li kapaċi jaqrav bis-sens u b'ritmu tajjeb testi magħrufa u oħrajn li mhumiex quddiem udjenza/i.	Jithallew jaqrav kull xorta ta' qari, anke dak miktub minnhom, quddiem shabhom, fil-klassi u fil-laqgħat ta' filgħodu.
Juru li t-tagħrif mill-kotba/mill-qari qiegħed jinħażen bħala għerf għall-użu fil-futur sew fil-kitba kif ukoll fit-taħdit.	Waqt diskussjonijiet b'temi partikolari, wiehed għandu jrawwem lit-tfal biex jesprimu opinjoni msahħa b'għerf mill-qari.
Juru li waqt li jestendu l-qari minn stejjer, poeżiji u testi drammatiċi għal gazzetti, perjodiċi, magazins, eċċ., jagħrfu wkoll il-karatteristiċi u d-differenzi tal-ġeneri varji.	
4.3.2 Juru li meta jaqrav jafu x'inhu episodju, kapitlu, artiklu, avviż, reklam, slogan, kapxin u li kapaċi jisiltu messagġi/tifsir minnhom f'sunti differenti.	Il-karatteristiċi ta' kull ġeneru għandhom ikunu magħrufa mit-tfal.
Juru li jkunu kunfidenti meta jaqrav testi mhux familjari u li kapaċi jiskennjaw.	
Juru li meta jaqrav testi jkunu kapaċi jisiltu minnhom tagħrif dwar sfond u li jagħtu opinjoni dwar fatti jew linja ta' hsieb.	Din l-estensjoni tal-letteratura għandha ċcaqlaq lit-tfal japprezzaw u jfasslu opinjonijiet/kummenti/tixbihat, eċċ. Għandhom jitheggu biex jagħtu rispons personali dwar x'għoġobhom/m'għoġobhomx minn dak li qraw.
Jaqrav fi gruppi ta' tnejn jew aktar quddiem udjenza/i biex isiru aktar kunfidenti.	
4.3.3 Juru li jafu jagħtu tonalità waqt qari u jsahħu l-fehem ta' l-udjenza/i bil-lingwaġġ tal-ġisem, speċjalment waqt il-qari ta' diskorsi/djalogi diretti.	Għandu jsir minn kollox biex f'kull hin jitlaqqgħu ma' udjenza effettiva li tapprezza u tikkritika oġġettivament.
Juru li jafu jaqrav dettalji/listi meta jintalbu jagħmlu xi proċess Prattiku, u li jafu jesponu l-proċess wara li jsir.	

Juru li kapaċi jaqraw <i>brochures/depliants</i> u li minnhom ikunu kapaċi jislitu tagħrif għal xi htigiet individwali/komuni/generali.	Għandu jidhol ukoll l-użu ta' L-Internet bħala mod ta' riċerka. Għalkemm ftit li xejn jista' jinstab materjal bil-Malti, iżda jkun tajjeb li t-tfal jiktbu dwar dak li jkunu sabu u jagħtu rapport bil-Malti, permezz tal-qari ta' kitbiethom.
It-Tishih tal-Vokabularju	
4.3.4 Il-vokabularju jissahħah aktar bil-qari għall-gost, mingħajr sfurzar u bl-akbar inkoraġġiment. Għalhekk għandhom kostantement jinholqu opportunitajiet fejn it-tfal mhux biss jaqraw quddiem shabhom fil-klassi, iżda wkoll quddiem udjenzi varji.	
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.3.5 Juru li għandhom il-ħajriet personali dwar l-għażla ta' kotba u l-generu letterarju preferit fil-livell tagħhom.	
4.3.6 Juru l-preferenzi tagħhom għal xi generu partikolari u juru li jafu jagħtu sunt ta' dak li jkunu qraw, kemm verbalment kif ukoll bil-kitba.	
L-Imġiba favur il-Qari	
4.3.7 Juru aktar konoxxenza tal-konvenzjoni tal-ktieb.	Wiehed għandu jishaq li jkunu jafu t-titlu, l-awtur, il-werrej u l-użu tiegħu, il-kapitli, l-isfond u l-karattri. Jagħrfu d-differenza bejn storja f'kapitlu u grajja/episodju fi storja twila fi ktieb, per eżempju f'rumanz.
Juru li għandhom gosti għal generi partikolari tal-letteratura.	It-tfal għandhom jithegġu jikkellmu dwar il-gosti tagħhom u dwar x'jiġbidhom lejn generu partikolari.
Jagħrfu li l-libreriji fil-klassi, fl-iskola u fil-belt jew fir-raħal huma sorsi li jħajru lit-tfal għall-qari u għall-kitba.	Għandu jsir kull sforz biex isiru zjajjar fil-libreriji. Izda wiehed ma jridx jinsa li fil-klassi wkoll għandu jkun hemm kotba bħala riżorsi u dawn għandhom jinbidlu minn żmien għal żmien.

4.4 KITBA

Tagħlim Milhuq	Noti
Jiktbu sentenzi u paragrafi qsar fil-binja gradata u strutturata tal-komponenti.	
4.4.1 Juru li jafu jpoġġu l-vokabularju f'postu li bih jikkomunikaw fatti u ideat f'ordni sekwenzjata.	Wiehed irid jishaq li l-espressjoni għandha tkun il-qofol ta' kitba tajba. Għandu jizzied l-użu ta' espressjonijiet idjomatiċi ħfief.
Juru li jafu jfasslu pjan miktub f'forma ta' raġġiera li jwassalhom jibnu l-paragrafi għal komponenti sempliċi.	Il-komponent għandu jibda bi pjan f'forma ta' raġġiera. Dan isir wara li t-tfal ikunu mqanqla jwieġbu mistoqsijiet.
Juru li kapaċi jiktbu serje ta' sentenzi/paragrafi mqanqla minn stampa/i anke fejn ikunu mhajra jpassru t-tmiem.	Komponenti dwar stampi m'għandhomx ikunu biss f'ordni. Minn serje ta' stampi għandha tiġhalla waħda barra biex titqanqal l-immaginazzjoni u, allura, it-tfal jassru.
Juru li minn serje ta' kliem/frazzjiet ikunu kapaċi jfasslu kitba kreattiva.	Għall-bidu dawn jingħataw f'ordni sekwenzjata, iżda aktar tard wiehed għandu jhalli lit-tfal johlqu sekwenza huma skond l-ideat tagħhom.
Juru li jagħrfu li l-kitba kreattiva mhix biss dik tal-komponent.	
4.4.2 Juru li kapaċi jiktbu messaġġ f'kapxin, fi slogan, f'reklam, jew f'avviz ma' ritratti, tpingijiet jew karikaturi.	Għandhom jintwerew tipi varji ta' grafika b'messaġġi fejn, għall-ewwel, wiehed għandu jhegġeg lit-tfal jaħsbu biex jibdlu mqar partijiet. Wara jingħataw grafika biex huma stess jiktbu messaġġi.
Juru li jafu jiktbu ittri qsar bħal xi forma ta' stedin, ta' xewqat jew ta' ringrazzjament.	Għandha ssir enfasi fuq tipi ta' ittri li jistgħu jinkitbu, fuq il-format ta' l-ittra, il-paragrafar u l-puntegġjatura. Tajjeb li wiehed idarrihom jiktbu indirizzi fuq envilops b'puntegġjatura eżatta.
Juru li kapaċi jimlew formoli b'informazzjoni personali u b'kummenti qsar dwar attivitajiet personali (speċi ta' CV).	Għandhom jitpoġġew formoli varji quddiem it-tfal. Dawn jinstabu kull fejn indawru wiċċna: f'gazzetti, magazins, brochures u perjodiċi, anke ma' prodotti fis-supermarkit.
Juru li kapaċi jkomplu djalogu/i bi ftit sentenzi billi jsegwu s-sekwenza ta' grajjiet u linji ta' hsieb espresssi fit-test.	Barra mill-kitba kreattiva wiehed ikun qieghed ikejjel il-fehem.
Jiktbu b'aktar koncentrazzjoni fuq is-sintassi, fuq il-formoli lingwistiċi u l-idjoma.	
4.4.3 Juru li kapaċi jużaw firxa wiesgħa ta' vokabularju u ta' espressjonijiet idjomatiċi mill-hażna li jkunu akkumulaw.	

Juru li kapaċi jixprunaw l-ideat b'mistoqsijiet lilhom infushom biex jaslu għall-binja ta' sentenzi espressivi.	
Juru li barra li jiktbu, ikunu kapaċi li jagħmlu tibdil/tiswijiet fuq il-kitba tagħhom permezz ta' <i>proofreading</i> .	It-tfal għandhom jitharrġu biex huma stess jiċċekkjaw sewwa kitbiethom kemm għal żbalji ortografiċi u għal oħrajn ta' natura grammatikali. Għandha ssir enfasi wkoll fuq il-kalligrafija.
It-Tqanqil mill-Vokabularju	
4.4.4 Kull kitba għandha tirrifletti l-vokabularju akkwistat permezz tat-tliet hiliet l-oħra. It-tfal għandhom jingħataw kull opportunità biex jesprimu ruħhom, l-ewwel b'mistoqsijiet li jiggwidawhom, imbagħad bit-tqanqil ta' l-immaginazzjoni individwali.	Jinholqu sitwazzjonijiet li jixbhu sew ir-realtà tal-ħajja. Kultant ikun tajjeb li t-tfal jinħarġu mill-klassi u jittiehdu qalb il-komunità biex jagħmlu intervisti b'mistoqsijiet li jkunu kitbu, u wara jiktbu rapporti.
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.4.5 Juru li jafu jiktbu ġemgħat ta' sentenzi u paragrafi dwar dak li semgħu, innotaw jew qraw, anke permezz ta' sommarji/notamenti miktuba biex jiftakru fatti/karatteristiċi/differenzi.	Il-kitba, bħall-qari, m'għandhiex tkun marbuta ma' hin. It-tfal għandhom jithallew liberi f'waqtiet tal-jum biex jiktbu skond il-ħajriet tagħhom.
4.4.6 Juru l-hila tal-kitba kreattiva permezz ta' sentenzi u paragrafi f'sekwenza u, fl-aħħar, bl-użu ta' forom lingwistiċi, kongunzjonijiet u espressjonijiet idjomatiċi.	Fil-kitba għandu jkun hemm rifless kull tagħlim ta' regoli. Waqt korrezzjoni u/jew assessjar, it-tfal għandhom jagħtu sehemhom billi jsibu huma wkoll l-iżbalji tagħhom.